

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการของศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย*

รวมแบบครบวงจร โซนที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา

Factor affecting effectiveness of management of Municipal Solid

Chachoengsao Waster Elimination Center

พัชริดา ศรีสรรค์**

Patcharida Srisan

6614830067@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการปัญหาและอุปสรรค แนวทางการแก้ไขปัญหาตลอดจนข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจร โซนที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทราโดยการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการของศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจร โซนที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา คือ 1) ด้านกลยุทธ์และยุทธศาสตร์องค์กร มีการบริหารงานเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาของท้องถิ่น 2) ด้านโครงสร้างองค์กร มีการจัดสรรหาพนักงานตามอัตราค่าจ้างที่ยังขาดอยู่ รวมถึงปรับโครงสร้างองค์กรให้เหมาะสมกับลักษณะงานที่พนักงานได้รับมอบหมาย 3) ด้านระบบการปฏิบัติงาน มีการใช้เทคนิคและเทคโนโลยีที่ทันสมัย 4) ด้านรูปแบบการบริหาร เป็นแบบราชการ และมีการใช้เทคโนโลยีวางระบบการทำงาน 5) ด้านบุคลากร การบริหารงานให้ตรงตามแผนงานและเป้าหมายที่วางไว้ 6) ด้านทักษะความสามารถ จะมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน 7) ด้านค่านิยมร่วม การปฏิบัติงานต้องเป็นไปในแนวทางเดียวกัน มีการวางแผนการดำเนินการร่วมกัน ส่วนด้านปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ การมีการบริหารที่ล่าช้า ทำให้การพัฒนากลยุทธ์ยังไม่มีประสิทธิภาพ รวมถึงโครงสร้างองค์กรที่ขาดอัตราค่าจ้าง ทักษะของเจ้าหน้าที่ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเทคนิคต่าง ๆ และแนวทางแก้ปัญหาคือ การพัฒนาระบบกำจัดขยะตามยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและยุทธศาสตร์ การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สรรหาพนักงานตามอัตราค่าจ้างที่ยังขาดอยู่

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ; ประสิทธิภาพ, การกำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจร

Keywords: management; effectiveness, Integrated Solid Waste Disposal

บทนำ

การพัฒนาประเทศเพื่อให้ประชาชนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เศรษฐกิจเติบโตได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การพัฒนาในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ได้กำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหมาะสม โดยมุ่งพัฒนาให้คนไทยทุกช่วงวัย เป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัยค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาวะและสุขภาพที่ดี ครอบครัวยั่งยืน เป็น

* บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการของศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจร โซนที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา

** นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถ และพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมถึงมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) ซึ่งในปัจจุบันการพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ยังคงได้รับผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์อย่างต่อเนื่อง ท่ามกลางสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงใกล้ชิดมากขึ้น การแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจและสังคมจะรุนแรงมากขึ้น การพัฒนาเทคโนโลยี จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก

ในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศและเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนงานพัฒนาด้านต่างๆ เช่น การพัฒนาสวัสดิการชุมชน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนาเศรษฐกิจ การฟื้นฟูวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น และการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยที่ดินทำกิน เป็นต้น ในระดับนโยบายการพัฒนาทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่างก็มีทิศทางการส่งเสริมให้ชุมชนเป็นหลักในการพัฒนา มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของชุมชนได้ด้วยการเปิดโอกาสให้บุคคลและองค์กรได้แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร บทเรียนและประสบการณ์กับบุคคลหรือองค์กรที่อยู่นอกหน่วยงานของตน ลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ให้ความร่วมมือและทำงานในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีลักษณะเป็นทางการ และเป็นการปกครองตนเองของประชาชนย่อมมีผลสำคัญต่อการก้าวขึ้นมาดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น ตลอดจนการกระจายอำนาจเป็นการปกครองที่รัฐและรัฐบาลกลางได้มอบอำนาจการตัดสินใจในทางการปกครอง และการบริหารของส่วนกลางให้แก่องค์กรอื่นอย่างเป็นทางการ ศูนย์ก่อกำจัดขยะมูลฝอย รวมแบบครบวงจร โซนที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นองค์กรหนึ่งที่มีการพัฒนาการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง จากการจากการเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้าร่วมประชุมแบบพหุภาคีเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2548 ผลการประชุมที่ประชุมมีมติให้การสนับสนุนองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา และพร้อมให้ความร่วมมือในการจัดตั้งศูนย์ก่อกำจัดขยะมูลฝอยฯ ได้ว่าจ้างมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นที่ปรึกษาเพื่อศึกษาความเหมาะสมศูนย์ก่อกำจัดขยะมูลฝอยรวมฯ จากนั้นองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทราได้ว่าจ้างมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ เพื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ได้รับคะแนนถึง 89.70 คะแนน ที่เห็นด้วยในการก่อสร้างศูนย์ก่อกำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจร โซนที่ 1 โดยมีหลักการบริหารจัดการศูนย์ก่อกำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของศูนย์ก่อกำจัดขยะมูลฝอย รวมแบบครบวงจร โซนที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการของศูนย์ก่อกำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจร โซนที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการศูนย์ก่อกำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจร โซนที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา และเพื่อศึกษาหาแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคตลอดจนข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการศูนย์ก่อกำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจร โซนที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการศูนย์ก่อกำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจร โซนที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทราให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured interview or formal interview)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ได้แก่ บุคลากรฝ่ายบริหารจัดการมลพิษ ส่วนสิ่งแวดล้อม สำนักทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่ต้องการศึกษา (วิโรจน์ ก่อสกุล 2567ก, หน้า 45) โดยการใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) จากบุคลากรฝ่ายบริหารจัดการมลพิษ ส่วนสิ่งแวดล้อม สำนักทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยเลือกบุคลากรที่มีความรู้ มีประสบการณ์ และสามารถให้ข้อมูลในประเด็นที่ต้องการศึกษาวิจัยได้เป็นอย่างดีของฝ่ายบริหารจัดการมลพิษ ส่วนสิ่งแวดล้อม จำนวน 7 คน เพื่อที่จะทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการสำนักทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 1 คน 2) ผู้อำนวยการส่วนสิ่งแวดล้อม จำนวน 1 คน 3) หัวหน้าฝ่ายบริหารจัดการมลพิษ จำนวน 1 คน 4) ผู้ช่วยนักวิชาการสิ่งแวดล้อม จำนวน 1 คน 5) ผู้ช่วยนายช่างเครื่องกล/ช่างไฟฟ้า จำนวน 1 คน 6) ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ จำนวน 1 คน 7) คนงาน จำนวน 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยประเด็นคำถามในแบบสัมภาษณ์นี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่พัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย รวมแบบครบวงจรโซนที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย รวมแบบครบวงจรโซนที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย

1) ปัจจัยด้านกลยุทธ์และยุทธศาสตร์องค์กร ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนา ซึ่งมีการจัดหาพื้นที่หรือวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการกำจัดขยะมูลฝอย เช่น พื้นที่ในการเผาหรือฝังกลบ ภายในหรือภายนอกชุมชน ภาชนะเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย หน่วยงานต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมการคัดแยกขยะรีไซเคิล เพื่อนำไปใช้ประโยชน์หรือจำหน่าย สร้างรายได้ มีกิจกรรมการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย โดยแยกตามประเภทขยะ เพื่อความสะดวกในการนำมาใช้ซ้ำหรือดัดแปลง การแปรสภาพใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย หรือนำไปทิ้งในจุดรวบรวมขยะชุมชน ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการร่วมในการลดปริมาณขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด และองค์กรเอกชน สถานบันการศึกษา มีส่วนร่วมในการสนับสนุนข้อมูลด้านวิชาการเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอยในชุมชน

2) **ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร** หน่วยงานการที่มีผู้อำนวยการดำรงตำแหน่งระดับสูง ส่วนที่เป็นด้านการจัดการขยะ จะอยู่ในฝ่ายบริหารจัดการมลพิษ และฝ่ายบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเป็น 3 ระดับ ประกอบด้วย ระดับผู้บริหาร ระดับผู้ปฏิบัติการ/นักวิชาการ และระดับพื้นที่ (3 องค์ประกอบ คือ 1) พนักงานจ้างขององค์กร ดูแลภาพรวม คุณภาพสิ่งแวดล้อมต่างๆ 2) พนักงานจ้างเหมาบริการ ทั้งหมด 31 คน ทำหน้าที่คัดแยกขยะ เพื่อจำหน่าย รีไซเคิล 3) จ้างพนักงานบริษัทเอกชน) มีการจัดสรรหาพนักงานตามอัตรากำลังที่ยังขาดอยู่ อัตรากำลังยังว่างในส่วนนักวิชาการสิ่งแวดล้อม และวิศวกร รวมถึงปรับโครงสร้างองค์กรให้เหมาะสมกับลักษณะงานที่พนักงานได้รับมอบหมายและการขับเคลื่อนนโยบายที่เหมาะสม

3) **ปัจจัยด้านระบบการปฏิบัติงาน** มีระบบการปฏิบัติงานการใช้เทคนิคและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งทำให้การทำงานมีความราบรื่น ลดปัญหาความล่าช้า มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ปัจจุบันต้องนำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ มาช่วยเพิ่มระบบการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นการคัดแยกอัตโนมัติ การติดตามผลแบบ real time สามารถแก้ปัญหาให้ตรงตามข้อร้องเรียน

4) **ปัจจัยด้านรูปแบบการบริหาร** บูรณาการความร่วมมือการทำงานของศูนย์แต่ละแห่ง ระบบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีคุณภาพ หากไม่มีระบบการปฏิบัติงานที่ชัดเจน อาจทำให้เกิดความผิดพลาดในการทำงาน หรือเกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน และการใช้เทคโนโลยีและการวางระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้กระบวนการกำจัดขยะเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีมาตรฐานสูง

5) **ปัจจัยด้านบุคลากร** บริหารงานให้ตรงตามแผนงานและเป้าหมายที่วางไว้จะประสบความสำเร็จ รูปแบบการบริหารเป็นเชิงกลยุทธ์ที่เน้นการบริหารจัดการปัญหาเฉพาะหน้าให้เร็วที่สุดและเกิดขึ้นจริง เพื่อแก้ปัญหาให้เร็วที่สุด และรูปแบบการบริหารที่เหมาะสม จะช่วยให้การตัดสินใจและการสั่งการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หากรูปแบบการบริหารไม่เหมาะสม อาจทำให้เกิดความล่าช้าในการตัดสินใจ หรือเกิดความขัดแย้งในการทำงาน

6) **ปัจจัยด้านทักษะความสามารถ** ทักษะความสามารถของบุคลากร จะมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน หากบุคลากรมีทักษะความสามารถไม่เพียงพอ อาจทำให้การทำงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย มีการพัฒนาทักษะความสามารถของบุคลากรจะช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาหรือปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว และมีผลต่อการบริหารดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็น ความรู้เฉพาะด้าน การเรียนรู้เพิ่มเติม ที่ตรงกับสายงานและความจำเป็นต่อหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ

7) **ปัจจัยด้านค่านิยมร่วม** การปฏิบัติงานต้องเป็นไปในแนวทางเดียวกัน วางแผนร่วมกัน คิดแก้ปัญหาาร่วมกัน วางแผนการดำเนินการร่วมกัน ทำให้การดำเนินงานเกิดผลสำเร็จทุกด้านมีความสัมพันธ์กัน ล้วนส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยทั้งสิ้น การสร้างค่านิยมที่ดีในการจัดการขยะ เช่น การรักษาสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า จะทำให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาและทำงานร่วมกันได้ดี และเน้นการทำงานเป็นทีมจากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะเชิงเทรา โดยสอดคล้องกับนโยบายการบริหารจัดการ โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะเชิงเทราได้กำหนดนโยบายการจัดการขยะมูลฝอย สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ซึ่งได้เป็นวาระของชาติ โดยสนับสนุนส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมกันลดและคัดแยกขยะจากแหล่งกำเนิดตามหลัก 3R คือ Reduce (ลดการใช้) Reuse (การใช้ซ้ำ) Recycle (การนำกลับมาใช้ใหม่) ซึ่งนโยบายนี้มีการกำหนดแนวทางหรือมาตรการต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน สำหรับให้ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจรโซนที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะเชิงเทรา นำไปเป็นแนวทางในการดำเนินงานใน

พื้นที่ของตนเอง รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับประชาชนรับทราบอย่างทั่วถึงด้วย

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการบริหารจัดการของศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจร โซนที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า

ปัญหาและอุปสรรค

1. ประชากรเพิ่มขึ้น ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยมากขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยได้
2. ประชาชนขาดจิตสำนึก ทั้งขยะไม่เป็นที่ และเป็นเวลา มีการลักลอบนำขยะไปทิ้งตามพื้นที่ต่าง ๆ
3. งบประมาณในการดำเนินงานมีค่อนข้างจำกัด จำนวนเจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานและวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ปฏิบัติงานไม่เพียงพอต่อการใช้งาน
4. เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ในเรื่องสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะอย่างถูกวิธี
5. ยังบังคับใช้กฎหมายไม่จริงจัง และกฎหมายเองก็ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ สภาพปัจจุบันทำให้ประชาชนไม่เกรงกลัว

6. ขาดการบริหารจัดการที่ดี ทำให้เกิดปัญหาขยะตกค้าง
7. ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการจัดการบริหารจัดการของศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจร โซนที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า

แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

1. ทุกหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงภาคประชาชนจะต้องร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างระบบการกำจัดขยะที่มีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน และครบวงจร
2. สร้างความรู้ความเข้าใจ ปลุกฝังจิตสำนึกเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนให้กับประชาชน
4. องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทราต้องมีข้อบัญญัติ เรื่อง การรักษาความสะอาด และบังคับใช้อย่างจริงจังกับคนในพื้นที่
5. องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทราควรนำระบบเทคโนโลยี เทคนิคต่าง ๆ มาช่วยในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรสร้างระบบการกำจัดขยะให้มีประสิทธิภาพได้มาตรฐานและครบวงจร เพื่อส่งผลให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา มีการจัดการขยะในแต่ละชุมชนดีขึ้น
2. ควรเสริมสร้างทักษะและความรู้ในเรื่องการแปรรูปขยะให้เกิดประโยชน์และเกิดมูลค่า รวมถึงควรปลุกฝังจิตสำนึกเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนให้กับทุกภาคส่วน เพื่อส่งผลให้ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทราเห็นคุณค่าและความสำคัญของการจัดการขยะ

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจร โซนที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของแมคเคนซี (McKinsey) ในเรื่องของการบริหารจัดการภายในองค์กร 7 ประการ ประกอบด้วย กลยุทธ์และยุทธศาสตร์ องค์กร โครงสร้างองค์กร ระบบการปฏิบัติงาน รูปแบบการบริหาร บุคลากร ทักษะความสามารถ และค่านิยมร่วม สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์สามารถนำมาอภิปรายผลตามกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

1) **ปัจจัยด้านกลยุทธ์และยุทธศาสตร์** ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยสอดคล้องกับนโยบายการบริหารจัดการ โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทราได้กำหนดนโยบายการจัดการขยะมูลฝอย สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ซึ่งได้เป็นวาระของชาติ ซึ่งปัจจัยที่มีความสำคัญต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการของศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย ในทางด้านกลยุทธ์และยุทธศาสตร์องค์กรนั้น เป็นการตั้งกลยุทธ์ที่ชัดเจนและมีการปรับใช้ที่เหมาะสมตามสถานการณ์จะช่วยให้การบริหารจัดการขยะมีทิศทางที่มั่นคงและเป็นระบบ ดังเช่นผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 กล่าวว่า .."การมอบหมายผู้ดูแลในส่วนสิ่งแวดล้อมจัดทำแผนการกำจัดขยะแบบองค์รวม กำหนดกลยุทธ์และยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น หรือแผนพัฒนา 5 ปี "... (ผู้อำนวยการสำนักทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 3 กุมภาพันธ์ 2568) โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยรัช อยู่รักษาติ (2561) ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครรังสิต ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านทรัพยากร และปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ มีผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครรังสิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรต้นประกอบด้วยปัจจัยด้านทรัพยากรและปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครรังสิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย หน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานเอกชนควรกำหนดนโยบาย เพื่อสนับสนุนงบประมาณและการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้องค์กรส่วนท้องถิ่นอย่างเพียงพอต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้สอดคล้องกับพฤติกรรมภารกิจขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครรังสิต 2) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ควรจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักในเรื่องของสภาพแวดล้อมในเขตพื้นที่ให้ประชาชน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอย และ 3) ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ การสัมภาษณ์เชิงลึกถึงสาเหตุ ผลกระทบและแนวทางแก้ไขประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครรังสิต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนานโยบายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2) **ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร** เป็นหน่วยราชการที่มีผู้อำนวยการดำรงตำแหน่งระดับสูง ส่วนที่เป็นด้านการจัดการขยะ จะอยู่ในฝ่ายบริหารจัดการมลพิษ และฝ่ายบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเป็น 3 ระดับประกอบด้วย ระดับผู้บริหาร ระดับผู้ปฏิบัติการ/นักวิชาการ และระดับพื้นที่ มีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจนและมีการแบ่งงานที่เหมาะสมจะทำให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การจัดสรรหน้าที่และการเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงาน มีการจัดสรรหาพนักงานตามอัตรากำลังที่ยังขาดอยู่ อัตราากำลังยังว่างในส่วนนักวิชาการสิ่งแวดล้อม และวิศวกร รวมถึงปรับโครงสร้างองค์กรให้เหมาะสมกับลักษณะงานที่พนักงานได้รับมอบหมายและการขับเคลื่อนนโยบายที่เหมาะสม ดังเช่นผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 กล่าวไว้ว่า .."โครงสร้างที่มั่นคงขององค์กรจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้อย่างสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิผลมากขึ้น การปรับโครงสร้าง เป็นหน่วยราชการที่มีผู้อำนวยการดำรงตำแหน่งระดับสูง ส่วนที่เป็นด้านการจัดการขยะ จะอยู่ในฝ่ายบริหารจัดการมลพิษ และฝ่ายบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม"... (ผู้อำนวยการสำนักทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 3 กุมภาพันธ์ 2568) โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สราวุธลักษณ์ สุภฤกษ์เดชาชัย (2562) ศึกษาระดับปัจจัยประสิทธิผลองค์กร ระดับปัจจัยธรรมาภิบาล และระดับปัจจัยภาวะผู้นำของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดใน 14 จังหวัดภาคใต้ ผลการวิจัย พบว่า ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดใน 14 จังหวัด

ภาคใต้ มีระดับประสิทธิผลองค์กร อยู่ในระดับสูงมาก ระดับธรรมาภิบาล อยู่ในระดับสูงมาก และระดับภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูงมาก ปัจจัยด้านธรรมาภิบาล และปัจจัยด้านภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลองค์กรของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดใน 14 จังหวัดภาคใต้ โดยมีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยประสิทธิผลองค์กรปัจจัยธรรมาภิบาล และปัจจัยภาวะผู้นำของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดใน 14 จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ การบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดผลถูกต้องและเป็นธรรมให้สามารถยุติเรื่องได้โดยเร็ว การปลูกฝังและกระตุ้นการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลทั่วทั้งองค์กร และการสั่งการของผู้นำที่มีเอกภาพ โดยกำหนดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกันในระดับนโยบาย และระดับการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เพื่อลดความขัดแย้งและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จ

3) ด้านระบบการปฏิบัติงาน ด้านระบบการปฏิบัติงานการใช้เทคโนโลยีและการวางระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้กระบวนการทำงานเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีมาตรฐานสูง การเลือกใช้รูปแบบการบริหารที่เหมาะสม เช่น การบริหารแบบมีส่วนร่วม หรือการใช้ข้อมูลสนับสนุนในการตัดสินใจจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ดังเช่นผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2 กล่าวไว้ว่า .."ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แสดงความเห็นว่า ระบบการปฏิบัติงานที่ดีทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งทำให้การทำงานมีความราบรื่นลดปัญหาความล่าช้า มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน"... (ผู้อำนวยการส่วนสิ่งแวดล้อม, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 30 มกราคม 2568) โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tareq Mahamud Abir, Mallika Datta and Sumi Rani Saha (2023) ได้ทำการศึกษาการประเมินปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระบบการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลที่มีประสิทธิผลในเขตมหานครบาริสาล ผลการศึกษาพบว่าคนในเมืองทุกคนรู้จักผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะมูลฝอยในเมือง และผู้เก็บขยะจะเก็บขยะทุกประเภทในเมือง ปัจจัยด้านสังคม-เศรษฐกิจ วัฒนธรรม กายภาพ และเทคนิค รวมถึงสถาบันต่างๆ ส่งผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพในพื้นที่ศึกษา ในขณะที่ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมไม่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพในพื้นที่ศึกษา

4) ปัจจัยด้านรูปแบบการบริหาร การจัดระเบียบภายในหน่วยงาน มีการแบ่งงานตามความเหมาะสมภายใต้นโยบาย ระเบียบปฏิบัติ ซึ่งทำให้ไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่หน่วยงานได้ตั้งไว้ การดำเนินงานของหน่วยงานจึงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีคุณภาพ หากไม่มีระบบการปฏิบัติงานที่ชัดเจน อาจทำให้เกิดความผิดพลาดในการทำงาน หรือเกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน และการใช้เทคโนโลยีและการวางระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้กระบวนการทำงานเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีมาตรฐานสูง ดังเช่นผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 3 กล่าวว่า .."ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แสดงความเห็นว่า รูปแบบการบริหารที่เหมาะสม จะช่วยให้การตัดสินใจและการสั่งการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หากรูปแบบการบริหารไม่เหมาะสม อาจทำให้เกิดความล่าช้าในการตัดสินใจ หรือเกิดความขัดแย้งในการทำงาน"... (หัวหน้าฝ่ายบริหารจัดการมลพิษ, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 30 มกราคม 2568) โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของปองใจ ปากเมย (2563) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพรหมานิคม จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า 1. วัฒนธรรมองค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพรหมานิคม จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพรหมานิคม จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. สัมฤทธิ์ผลการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต อำเภอพรหมานิคม จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

มีสัมฤทธิ์ผลการบริหารงานบุคคลในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านประสิทธิภาพของการบริหารทรัพยากรบุคคล

5) ปัจจัยด้านบุคลากร ในด้านบุคลากรนั้น การมีบุคลากรที่มีทักษะและความรู้ด้านการบริหารจัดการจะช่วยให้ประสิทธิภาพในการทำงาน เป็นการบริหารงานให้ตรงตามแผนงานและเป้าหมายที่วางไว้จะประสบความสำเร็จ รูปแบบการบริหารเป็นเชิงกลยุทธ์ที่เน้นการบริหารจัดการปัญหาเฉพาะหน้าให้เร็วที่สุดและเกิดขึ้นจริง เพื่อแก้ปัญหาให้เร็วที่สุด ดังเช่นผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 5 กล่าวว่า .."ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แสดงความเห็นว่า การมีบุคลากรที่มีทักษะและความรู้ด้านการบริหารจัดการจะช่วยให้ประสิทธิภาพในการทำงาน โดยบุคลากรต้องมีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง"... (ห้วนหน้าชายช่าง, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 31 มกราคม 2568) โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของปองใจ ปากเมย (2563) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพรหมานิคม จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า สัมฤทธิ์ผลการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต อำเภอพรหมานิคม จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีสัมฤทธิ์ผลการบริหารงานบุคคลในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านประสิทธิภาพของการบริหารทรัพยากรบุคคล และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพรหมานิคม จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันทำนายสัมฤทธิ์ผลการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพรหมานิคม จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 52.50

6) ด้านทักษะความสามารถ ทักษะความสามารถของบุคลากร จะมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน หากบุคลากรมีทักษะความสามารถไม่เพียงพอ อาจทำให้การทำงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย มีการพัฒนาทักษะความสามารถของบุคลากรจะช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาหรือปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว และมีผลต่อการบริหารดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็น ความรู้เฉพาะด้าน การเรียนรู้เพิ่มเติมที่ตรงกับสายงานและความจำเป็นต่อหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ ดังเช่นผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 6 กล่าวไว้ว่า .." ทักษะความสามารถมีผลต่อการบริหารดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็น ความรู้เฉพาะด้านการเรียนรู้เพิ่มเติม ที่ตรงกับสายงานและความจำเป็นต่อหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติงานใหม่บางคนอาจต้องมีความกระตือรือร้นและเรียนรู้งานตลอดเวลา"... (ธรรการ, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 29 มกราคม 2568) โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของวิมลภาณ รัชตมงคลชล (2561) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการวัด ตามหลักธรรมาภิบาล ผลการศึกษา พบว่า การบริหารจัดการวัดให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ยิ่งขึ้นที่สำคัญคือ การกำหนดกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ และนโยบายการพัฒนาวัดด้านหลักธรรมาภิบาลให้ชัดเจน และสอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารงานของวัด กำหนดการพัฒนากระบวนการวางแผนล่วงหน้าให้ ปรากฏเป็นรูปธรรม พัฒนาเจ้าอาวาสให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล จัดให้มีการฝึกอบรมบุคลากรภายในวัด และพัฒนาให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน รวมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรมีค่านิยมและวัฒนธรรมขององค์กรผู้ปฏิบัติงานให้มีจิตสำนึกร่วมในการพัฒนาองค์กรและนำองค์กร ไปสู่ความสำเร็จ

7) ปัจจัยด้านค่านิยม การปฏิบัติงานต้องเป็นไปในแนวทางเดียวกัน วางแผนร่วมกัน คิดแก้ปัญหา ร่วมกัน วางแผนการดำเนินการร่วมกัน ทำให้การดำเนินงานเกิดผลสำเร็จทุกด้านมีความสัมพันธ์กันล้วนส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการศูนย์กัจจายะมูลฝอยทั้งสิ้น การสร้างค่านิยมที่ดีในการจัดการขยะ เช่น การรักษาสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า จะทำให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาและทำงานร่วมกันได้ดี และเน้นการทำงานเป็นทีม ดังเช่นผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 7 กล่าวว่า .." เน้นการทำงานเป็น

ทีม การวางแผนงานร่วมกัน การทำงานร่วมกันในหลายฝ่าย...”(คนงาน, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 31 มกราคม 2568) โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐภูมิ ผดุงเพียร (2560) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะ ได้แก่ ความตรงต่อเวลาในการจัดเก็บขยะ ความพร้อมของอุปกรณ์ในการจัดเก็บขยะ ความเพียงพอ ของจำนวนถังขยะในชุมชน การให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับขยะและการแยกขยะ และการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเวลาจัดเก็บขยะ

2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการบริหารจัดการของศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจร โซนที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า การมีการบริหารที่ล่าช้า การนำกลยุทธ์และยุทธศาสตร์มาปฏิบัติอาจทำได้ไม่ครบถ้วนและครอบคลุม อีกทั้งปัญหาที่พบระหว่างการดำเนินการบริหารจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา มีอยู่หลายส่วน ได้แก่ การวางแผน มีสาเหตุมาจากบุคลากรในหน่วยงานมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยน้อย ขาดบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยโดยตรง ส่วนในด้านของงบประมาณนั้น มีงบประมาณในการจัดการเกี่ยวกับขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลน้อย จึงยากที่จะแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บขยะมูลฝอยให้หมดไป ส่วนปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีในการกำจัดขยะ พบว่า ประเทศไทยยังมีเทคโนโลยีการกำจัดขยะเก่า และไม่สามารถกำจัดขยะได้ครบวงจร ทำให้สามารถที่จะกำจัดขยะมูลฝอยได้บางชนิดเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tareq Mahamud Abir, Mallika Datta and Sumi Rani Saha (2023) ได้ทำการศึกษาการประเมินปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระบบการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลที่มีประสิทธิภาพในเขตมหานครบาริสาล ผลการศึกษาพบว่าคนในเมืองทุกคนรู้จักผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะมูลฝอยในเมือง และผู้เก็บขยะจะเก็บขยะทุกประเภทในเมือง ปัจจัยด้านสังคม-เศรษฐกิจ วัฒนธรรม กายภาพ และเทคนิค รวมถึงสถาบันต่างๆ ส่งผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพในพื้นที่ศึกษา และกลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังว่าหากหน่วยงานเทศบาลปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน ถนน และยานพาหนะ จัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะมากขึ้น ใช้กลยุทธ์และการวางแผนที่เหมาะสมในการจัดการขยะอย่างชาญฉลาด เช่น การปรับเงิน กำหนดกฎเกณฑ์หน่วยงานเทศบาลก็จะสามารถจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างเหมาะสม ในที่สุดงานวิจัยนี้ได้เสนอคำแนะนำบางประการที่อาจเป็นประโยชน์ต่อผู้กำหนดนโยบายในพื้นที่ศึกษาในการกำหนดนโยบายและการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการของศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจร โซนที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า วิธีการจัดการขยะและการบริหารจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา คือ ทุกหน่วยงานจำเป็นต้องร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างระบบการกำจัดขยะที่มีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน และครบวงจร สร้างความรู้ความเข้าใจ ปลุกฝังจิตสำนึกเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนให้กับประชาชน องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทราต้องมีข้อบัญญัติ เรื่อง การรักษาความสะอาด และบังคับใช้อย่างจริงจังกับคนในพื้นที่ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทราควรนำระบบเทคโนโลยี เทคนิคต่างๆ มาช่วยในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธรรมนิตย์ สุขอนันต์ (2561) ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ผลการวิจัยพบว่า เทศบาลเมืองบางบัวทองในอดีตไม่มีระบบการบริหารการจัดเก็บขยะที่ดีพอ ทำให้มีปริมาณขยะตกค้างเป็นจำนวนมาก แม้ว่าเทศบาลจะเคยรณรงค์ให้มีการจัดการขยะโดยใช้หลัก 3R แต่การคัดแยกขยะตามหลักการที่ว่าก็ยังไม่ได้ผลตามที่เทศบาลต้องการจนกระทั่งได้มีการออกเทศบาล เรื่อง การรักษาความสะอาด จึงเป็นผลให้ประชาชนใส่ใจกับการคัดแยกขยะมากขึ้น ประกอบกับในภายหลังที่เทศบาลได้ร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และภาคเอกชน จึงทำให้การจัดเก็บขยะของเทศบาลเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ทำให้ภาพรวมการแก้ไขปัญหาขยะตกค้างของเทศบาลในปัจจุบันอยู่ในเกณฑ์ที่ดี แม้ว่าจะมีปัญหาเรื่องถังขยะไม่พอ ไม่สามารถทำลายขยะอันตรายและขยะติดเชื้อได้ทั้งหมด แต่โดยรวมก็ยังถือว่าเป็นชุมชนสะอาดน่ามอง ประชาชนในเขตเทศบาลให้ความร่วมมือกับเทศบาล ไม่สร้างขยะเพิ่มเติมจนเป็นภาระหนักแก่เทศบาลดังที่เคยเป็น

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจร โซนที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา นั้นประสบผลสำเร็จ โดยวัดได้จากการจัดเก็บขยะมูลฝอยของเทศบาล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บขยะมูลฝอยได้เกือบทั้งหมด มีขยะที่ตกค้างอยู่บ้างเพียงเล็กน้อย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นขยะอันตราย ขยะที่ติดเชื้อ โดยขยะเหล่านี้จะต้องมีระบบการจัดการที่ดีของศูนย์กำจัดขยะ รวมถึงยังต้องมีผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้กำจัด จึงจะเป็นการกำจัดที่ปลอดภัยต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม แต่อย่างไรก็ตามการบริหารจัดการของศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจร โซนที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทราก็มีประสิทธิภาพออกมาเป็นที่น่าสนใจ ช่วยให้ประชาชนในพื้นที่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยที่เน่าเหม็น และเป็นที่เพราะเชื่อโรคที่ส่งผลกระทบต่อระบบทางเดินทางอาหารได้เป็นอย่างดี ซึ่งส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพร่างกาย และสุขภาพจิตใจที่ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1. ปัจจุบันในหลายพื้นที่ของประเทศไทยยังมีความปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับขยะมูลฝอยอยู่ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกับขยะมูลฝอย ดังนั้นจากผลการวิจัย ควรนำผลการวิจัยของงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย รวมแบบครบวงจร โซนที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ไปใช้แนวทางในการแก้ไขปัญหา และปรับปรุงให้มีการจัดการกับขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบในทุกๆพื้นที่ใกล้เคียง ที่ยังมีการบริหารจัดการในการกำจัดขยะที่ยังไม่เป็นระบบ

2 สิ่งสำคัญในการนำผลการวิจัยข้างต้นไปปรับใช้ คือ การให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ดูแลในเขตพื้นที่นั้นๆ ออกให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และผลเสียที่เกิดจากขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกจัดการอย่างเป็นระบบและถูกสุขาภิบาล เพื่อให้ประชาชนตระหนักและช่วยกันคัดแยกขยะ เพื่อดูแลสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกับขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารจัดการกับขยะมูลฝอยเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพและพัฒนาประสิทธิภาพมากที่สุด

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับวิธีการจัดการกับขยะมูลฝอยที่สามารถรีไซเคิลได้ ให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อที่จะได้ลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะให้น้อยลง และยังได้นำขยะที่สามารถรีไซเคิลไปเพิ่มมูลค่าให้เกิดเป็นรายได้กับมาสู่ท้องถิ่น รวมไปถึงแนวทางการพัฒนาระบบกำจัดขยะอันตรายด้วย

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐภูมิ ผดุงเพียร. (2560). *ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะของเทศบาลนคร พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.*
- ธรรมนิตย์ สุขอนันต์. (2561). *ประสิทธิผลในการบริหารจัดการเก็บขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี. การค้นคว้าอิสระสาขาวิชา การเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- ปิยรัช อยู่รักษาติ. (2561). *ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครรังสิต. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยรัฐกิจมหาวิทยาลัยรังสิต.*
- ปองใจ ปากเมย. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพรหมนิคม จังหวัดสกลนคร. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*
- วิมลภาณ รัชตมงคลชล. (2561). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการวัด ตามหลักธรรมาภิบาล. มหาวิทยาลัยปทุมธานี. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.*
- วิโรจน์ ก่อสกุล. (2567ก). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.*
- วิโรจน์ ก่อสกุล. (2567ข). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการบริหารเชิงนโยบายวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.*
- สรณัญลักษณ์ สุกฤกษ์เดชาชัย. (2562). *ปัจจัยประสิทธิผลองค์กร ระดับปัจจัย ชรรมาภิบาล และระดับปัจจัยภาวะผู้นำของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดใน 14 จังหวัดภาคใต้. สารนิพนธ์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.*
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564). ค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2567, จาก <http://www.sadathai.org/แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม>*
- Abir, T. , Datta, M. and Saha, S.. (2023). *Assessing the Factors Influencing Effective Municipal Solid Waste Management System in Barishal Metropolitan Areas. Journal of Geoscience and Environment Protection, 11(1). Retrieved from <https://www.scirp.org/journal/paperinformation?paperid=122586>*

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

- คนที่ 1 : ผู้อำนวยการสำนักทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2568), บทสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 3 กุมภาพันธ์ 2568
- คนที่ 2 : ผู้อำนวยการส่วนสิ่งแวดล้อม (2568), บทสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 30 มกราคม 2568
- คนที่ 3 : หัวหน้าฝ่ายบริหารจัดการมลพิษ (2568), บทสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 30 มกราคม 2568
- คนที่ 5 : หัวหน้านายช่าง (2568), บทสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 31 มกราคม 2568

คนที่ 6 : ชุรการ (2568), บทสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 29 มกราคม 2568

คนที่ 7 : คนงาน (2568), บทสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 31 มกราคม 2568